

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofci Vladimir

judecători – Cobzac Elena și Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de către avocatul Vuico Angela în numele inculpatului Martînciuc Alexandr, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 decembrie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Martînciuc Alexandr xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 15.03.2017-22.12.2017;

2. Instanța de apel: 28.05.2018-02.10.2018;

3. Instanța de recurs: 28.08.2019-13.11.2019.

Asupra recursului ordinar, în cauză în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 decembrie 2017, Martînciuc Alexandr a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, și în baza acestei legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani și 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință a fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța instanța de fond a constatat că, de către organul de urmărire penală inculpatul Martînciuc Alexandr, se învinuiește în aceea că, la 15 noiembrie 2016, ora concretă nefiind stabilită, aflându-se în apartamentul xxxxx, fiind în stare de ebrietate, în rezultatul unui conflict apărut cu Silacov Alexandr, intenționat i-a aplicat o lovitură cu un cuțit de bucătărie în regiunea abdomenului, cauzându-i, conform raportului de expertiză judiciară nr. 06/D din 01 februarie 2017, plagă penetrantă a peretelui abdominal anterior, regiunea epigastrică cu perforarea vezicii biliare, care a fost cauzată în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

3. Sentința menționată a fost atacată cu *apel* de către avocatul Rotaru Vitalie în interesele inculpatului Martînciuc Alexandr solicitând admiterea apelului, casarea sentinței, pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunile lui Martînciuc

Alexandr să fie recalificate din art. 151 alin. (1) Cod penal în art. 157 Cod penal, cu aplicarea pedepsei condiționate.

3.1 În motivarea apelului avocatul a invocat că:

- sentința de condamnare în baza art. 151 alin. (1) Cod penal este neîntemeiată;

- de către prima instanță nu au fost luate în considerație toate probele și solicitările reprezentantului apelantului Martînciuc Alexandr, avocatului Rotaru Vitalie;

- astfel, din toate materialele dosarului se demonstrează că Martînciuc Alexandr nu a acționat cu intenție și prin raportul de expertiză medical care arată că leziunea cauzată părții vătămate este una gravă, în același moment, nu au existat careva consecințe grave cum ar fi distrugerea unui organ sau cauzarea unor leziuni care să aducă victima în stare de a-și pierde capacitatea de muncă;

- mai mult, de către victimă nu a fost depusă nici o plângere întru sesizarea Poliției care ar demonstra că victima ar avea careva pretenții sau că apelantul ar fi atacat victima cu intenție și a avut tendința de a-i cauza careva leziuni. Din cele expuse, rezultă că situația creată era din imprudență fiindcă nu s-a făcut sub nici o formă dovada existenței intenției;

- faptul că victima nu a înaintat careva pretenții de ordin material demonstrează încă o dată că Silacov Alexandru nu are pretenții și că într-un mod direct recunoaște că situația care a avut loc era una din imprudență și nici de cum nu a existat intenția;

- respectiv, pedeapsa aplicabilă cet. Martînciuc Alexandr nu poate fi una mai gravă decât pedeapsa condiționată iar pedeapsa dispusă de către prima instanță este una exagerat de mare atât timp cât apelantul nu a intenționat cauzarea a careva daune fizice cet. Silacov Alexandru;

- scopul aplicării pedepsei este unul de reeducare și nu de aplicare a careva măsuri de constrângere care de fapt ar avea consecințe degradante asupra cet. Martînciuc atât timp cât acesta se căiește de cele întâmplate și-i pare foarte rău;

- solicită onoratei instanțe să analizeze toate materialele dosarului și respectiv să emită o decizie prin care ar recalifica acțiunile cet. Martînciuc Alexandr din art. 151 alin. (1) în art. 157 Cod penal, recalificare care ar fi una echitabilă în coraport cu acțiunile apelantului Martînciuc.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2018, a fost admis apelul avocatului Rotaru Vitalie în interesele inculpatului Martînciuc Alexandr, casată sentința, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care: Martînciuc Alexandr a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal, în baza căruia i-a fost numită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani 5 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Corpurile delictelor recunoscute prin ordonanța din 22 noiembrie 2016 și anume: un cuțit de bucătărie cu lungimea de 28 cm și un maiou de culoare gri de model

„TTD”, aflate în camera de păstrate a IP Centru mun. Chișinău, s-a dispus a fi nimicite.

4.1 În motivarea soluției adoptate instanța de apel a constatat că, prima instanță prin sentința de condamnare din 22.12.2017, contrar dispozițiilor art. 394 Cod de procedură penală, nu a constatat și descris fapta criminală considerată ca fiind dovedită și pentru săvârșirea căreia ulterior a fost condamnat Martînciuc Alexandr, făcând în acest sens concluzii contradictorii.

Luând în considerație faptele expuse supra, instanța de apel ținând cont de prevederile art. 24, 27, 99-101, 389, 394 Cod de procedură penală, a conchis de a stabili fapta comisă de către Martînciuc Alexandr și a pus la baza actului de dispoziție probele cercetate în primă instanță și în cadrul instanței de apel, cărora le-a dat o apreciere proprie, prin prisma pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, considerând că din probele administrate la materialele dosarului rezultă vinovăția inculpatului Martînciuc Alexandr, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (1) Cod penal.

Este cert stabilit că inculpatul Martînciuc Alexandr la 15 noiembrie 2016, ora concretă nefiind stabilită, aflându-se în apartamentul xxxxx, fiind în stare de ebrietate, în rezultatul unui conflict apărut cu Silacov Alexandr, intenționat i-a aplicat o lovitură cu un cuțit de bucătărie în regiunea abdomenului, cauzându-i, conform raportului de expertiză judiciară nr. 06/D din 01 februarie 2017, plagă penetrantă a peretelui abdominal anterior, regiunea epigastrică cu perforarea vezicii biliare, care a fost cauzată în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect tăietor înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și anume prin: - declarațiile părții vătămate Silacov Alexandr (f.d.40 vol.II); - declarațiile martorului Pușcuța Ilona (f.d.26 vol.II); - conținutul înștiințării 903 nr. 20763 din data de 15.11.2016 (f.d.8, vol. I); - conținutul certificatului de vizită medicală cu nr. 09989 eliberat lui Silacov Alexandr la data de 15 noiembrie 2016 de către instituția medicală Institutul de Medicină Urgentă (f.d.9, vol. I); - conținutul procesului-verbal de cercetare la fața locului din 15 noiembrie 2016, obiectul cercetării îl constituie ap. xxxxx, de la fața locului a fost ridicat o plapumă de culoare cafenie cu mai multe culori, un cuțit de bucătărie cu mânerul de culoare albastră și un maiou, cu anexa - tabel fotografic (f.d. 12-29, vol. I); - conținutul procesului-verbal de examinare a obiectului din 22 noiembrie 2016, și anume cuțitul de bucătărie, cu lungimea totală de 28 cm, compus dintr-o lamă ascuțită din metal cu lungimea de 15 cm, lama fiind în formă ascuțită unde lățimea maximă este de 2,5 cm și un mâner din masă plastică de culoare albastră și gri cu lungimea de 13 cm și grosimea de 2 cm, și tabelul fotografic anexă pe o filă (f.d. 38-39, vol. I); - conținutul procesului-verbal de examinare a obiectului din 22 noiembrie 2016, obiectul supus examinării constituie un maiou care la 15 noiembrie 2016, a fost ridicat din apartamentul nr. xxxxx, și tabelul fotografic anexă (f.d. 40-42, vol. I); - conținutul ordonanței de recunoașterea și de anexare a

corpului delict la cauza penală din 22 noiembrie 2016 și anume un cuțit de bucătărie cu lungimea de 28 cm și un maiou de culoare gri de model „TTD”, păstrate la camera de păstrare a IP Centru mun. Chișinău (f.d.43, vol. I); - conținutul raportului de expertiză Judiciară cu nr. 06/D din 01 februarie 2017, în concluziile căruia se precizează „plagă penetrantă a peretelui abdominal anterior, regiunea epigastrică cu perforarea vezicii biliare, care a fost cauzată în rezultatul acțiunii unui obiect înțepător, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă” (f.d.51-53, vol. I).

Astfel, solicitarea apărării privind calificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 157 Cod penal, a fost respinsă de către instanța de apel, dat fiind faptul că în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei atât în prima instanță cât și în instanța de apel au fost acumulate suficiente probe care fiind apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, se atestă faptul că în acțiunile patului este prezentă componența de infracțiune prevăzută de art. 151 alin. (1) Cod penal.

În ce privește pedepșa stabilită inculpatului instanța de apel în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75, 76 și 77 Codul penal, a ținut cont de gradul prejudiciabil și pericolul social al infracțiunii, de persoana inculpatului care se află la evidența narcologică din 06.12.2007, ca consumator de substanțe narcotice, anterior a fost condamnat de nenumărate ori, fără antecedente penale, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului fiindu-i aplicată față de inculpat a unei pedepse sub formă de închisoare.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Vuico Angela în numele inculpatului Martînciuc Alexandr, la data de **20 decembrie 2018**, declară **recurs ordinar**, indicând ca temei de casare a deciziei pct. 12 alin.(1) art.427 Cod procedură penală, prin care solicită admiterea recursului cu repunerea acestuia în termen, casarea integrală a sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 22 decembrie 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2019, cu adoptarea unei hotărîri prin care, de recalificat acțiunile lui Martînciuc Alexandr de la art. 151 alin.(1) Cod Penal la art. 157 Cod Penal, stabilindu-i-se o pedeapsă sub formă de închisoare de până la 2 ani (cu includerea termenului aflării sub arest din 07.03.2017 până la 02.10.2018).

5.1 În motivarea cerințelor sale avocatul a indicat că, din probele administrate la dosar nu este demonstrată învinuirea lui Martînciuc Alexandr în săvîrșirea infracțiunii prevăzută de art. 151 alin.(1) Cod Penal.

Atât instanța de fond, cât și instanța de apel nu au respectat cerințele art. 101 Cod de procedură penală, și nu au dat o apreciere cuvenită fiecărei probe din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu- „din punct de vedere al colaborării lor, nerespectînd prevederile cu legii”.

La stabilirea pedepsei inculpatului Martînciuc Alexandr i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 19 Cod de procedură penală, art. 6 CEDO.

Partea motivată a deciziei Curții de Apel Chișinău din 02.10.2018, indică recurentul că, a fost pronunțată în ședința de judeată la data de 30.10.2018 la care nu a fost prezentă. Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a recepționat-o la data de 20.11.2018, fapt confirmat prin plicul poștal expediat de instanță la data de 19.11.2018 și primit la 20.11.2018, fapt care impune necesitatea restabilirii în termenul omis potrivit art. 234 alin. (1) Cod de procedură penală. Din aceste considerente solicită repunerea în termen de a declara recurs la decizia instanței de apel.

6. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod procedură penală, procurorul a depus referință, prin care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat, invocând că, instanțele de judecata inferioare corect au stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și just au tras concluzia ca inculpatul, Martînciuc Alexandr, a săvârșit anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate prin totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedura penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu-din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată, s-a constatat, că instanța de apel, menținând sentința instanței de fond de condamnare a lui Martînciuc Alexandr, și-a argumentat suficient soluția și în sensul pedepsei penale stabilite, a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, iar în final stabilindu-i acestuia, o pedeapsă echitabilă

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului respectiv pe baza materialului din dosar și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 231 alin. (3) și (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată.

Sub acest aspect și cu referire la recursul declarat la 20 decembrie 2018 de către avocatul Vuico Angela (pct. 5. din decizie), se atestă că, potrivit procesului-

verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei la 02 octombrie 2018, în prezența avocatului Vuico Angela, aceasta fiind cunoscută cu soluția adoptată fiind înștiințată despre data pronunțării deciziei integrale (f. d. 125-129 Vol. II), iar recursul ordinar al avocatului, potrivit ștampilei, a fost depus și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 20 decembrie 2018, adică peste termenul prevăzut de lege, peste aproximativ 20 de zile (f. d. 184 vol. II).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în termenul prevăzut de legislația în vigoare, în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală nu prevede repunerea în termen a recursului, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Concomitent și jurisprudența CEDO menționează despre dezavantajarea unei părți față de alta, în situația în care instanța extinde termenul legal de contestare a unei hotărâri judecătorești definitive, se face atingere principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 CEDO (a vedea Hotărârea Chirea versus Republica Moldova).

Urmează a fi respinsă, ca fiind lipsită de suport legal, solicitarea recurentului privind repunerea în termen a recursului în anulare, pe motivul recepționării la data de 20.11.2018 a copiei deciziei. Or, din materialele cauzei rezultă, că avocatul și anume Vuico Angela, a participat la judecarea cauzei în instanța de apel la data de 02.10.2018, ședință în care a fost pronunțat dispozitivul decizie, fiind anunțată data de 30.10.2019 ședință în care va avea loc pronunțarea deciziei motivate la care avocatul, fiind înștiințat legal, cât și prin plasarea ședinței de judecată pe pagina web a instanței de judecată, care este publică și accesibilă, în ședința de judecată nu s-a prezentat nu a informat instanța despre motivele neprezenței, astfel instanța potrivit prevederilor art. 340 al. 1 Cod de procedură penală a pronunțat decizia motivată în lipsa acesteia.

Mai mult ca atât, decizia se plasează pe pagina web a instanței de judecată, care este publică și accesibilă.

Astfel, că argumentul invocat de avocat precum că a primit copia decizie târziu, nu poate servi drept temei de a considera recursul depus în termen și nu poate servi drept temei de repunere în termen a recursului, și ar fi contrar prevederilor normelor enunțate, inclusiv prevederilor CEDO.

Se reține că prin întârziere motivată se înțelege, de regulă, un caz fortuit, un caz de forță majoră, etc., astfel încât situația invocată de recurent să reprezinte în mod efectiv un motiv temeinic de împiedicare a declarării recursului în termenul legal.

Prin urmare, se constată că întârzierea termenului de declarare a recursului nu a fost determinată de motive întemeiate, fiind depus după expirarea termenului de 30 de zile de la data pronunțării deciziei și, în atare situație, nu există temeii pentru repunerea în termen a recursului pentru examinarea admisibilității în principiu a recursului declarat.

Astfel, odată ce recursul ordinar, este declarat peste termen, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

8. Conform art. art. 432 alin. (1), (2) pct. 2), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Vuico Angela în numele inculpatului Martînciuc Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 octombrie 2018, în cauza penală privindu-l pe *Martînciuc Alexandr xxxxx*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 13 noiembrie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie